

Reumatologie

Cyclofosfamide

Informatie bij het gebruik van cyclofosfamide

Inleiding

U heeft met uw reumatoloog afgesproken dat u cyclofosfamide gaat gebruiken voor de behandeling van uw reumatische aandoening. Om dit medicijn goed te kunnen gebruiken, is het belangrijk dat u er een aantal dingen over weet. Deze folder is een aanvulling op de informatie in de bijsluiters van het medicijn. De folder vervangt niet de bijsluiters. Lees dus naast deze folder ook de bijsluiters van het medicijn.

Cyclofosfamide (Endoxan)

De werking van cyclofosfamide

Cyclofosfamide is een cytostaticum. Dit is een geneesmiddel dat de celdeling remt en de natuurlijke afweer van het lichaam onderdrukt. Cytostatica worden, vooral in hogere doseringen, gebruikt bij de behandeling van kanker. Door het onderdrukkende effect op de afweer wordt cyclofosfamide in lagere dosering ook gebruikt bij patiënten met reumatische ziekten. Als middel tegen reuma (antireumaticum) onderdrukt cyclofosfamide het ziekteproces. De behandeling met cyclofosfamide wordt onder andere toegepast bij patiënten met systemische sclerose (sclerodermie), mixed connective tissue disease (MCTD), systemische lupus erythematoses (SLE) en vasculitis (bloedvatwandontsteking).

Het gebruik van cyclofosfamide onderdrukt ontstekingen op de langere termijn. Cyclofosfamide wordt daarom vaak gecombineerd met medicijnen die sneller werken, zoals prednison.

Het gebruik van cyclofosfamide

Cyclofosfamide kan worden toegediend als tabletten of via een infuus.

Cyclofosfamide tabletten

De tabletten bevatten 50 mg cyclofosfamide. De voorgeschreven hoeveelheid hangt af van uw lichaamsgewicht. U moet de tabletten één keer per dag innemen. U neemt het medicijn 's ochtend in tijdens de maaltijd met veel water (meer dan 1 groot glas water). U moet de tablet(ten) heel doorslikken. U mag er dus niet op kauwen of ze fijn maken.

Cyclofosfamide via het infuus

De behandeling met cyclofosfamide via het infuus duurt meestal 3 tot 6 maanden. In deze periode wordt 1x per 14 dagen of 1x per 28 dagen een infuus toegediend. De frequentie en duur van de behandeling hangt af van de ziekte die u heeft. U arts schrijft dit voor. Cyclofosfamide wordt toegediend op Dagbehandeling. Als de

behandeling gestart wordt krijgt u een overzicht van alle afspraken tot en met de eerstvolgende polikliniekafspraak.

Gebruik samen met andere geneesmiddelen

U kunt cyclofosfamide in combinatie met bijna alle geneesmiddelen gebruiken. Vertel uw huisarts, specialist en apotheker wel altijd welke geneesmiddelen u gebruikt. Er zijn twee medicijnen die beter niet samen met cyclofosfamide gecombineerd kunnen worden. Dit is vanwege het risico op vermindering van de aanmaak van bloedcellen:

- Allopurinol (medicijn tegen jicht)
- Hydrochloorthiazide (bloeddrukverlager en plastablet)

Contra-indicaties

- bij een zeer sterk verminderde werking van nieren en/of lever
- bij (sterk) verminderde aanmaak van bloedcellen
- ernstige blaasaandoeningen
- vrouwen: als u zwanger bent, zwanger wil worden of borstvoeding geeft
- mannen: als uw partner zwanger wil raken

Mogelijke bijwerkingen

In de bijsluiter van de apotheek staan alle bijwerkingen van cyclofosfamide vermeld die ooit zijn voorgekomen.

De meest voorkomende bijwerkingen

- Maag- en darmklachten zoals misselijkheid, braken, diarree of verstopping.
- Ontstekingen en zweren in de slijmvliezen van mond en keel
- Huiduitslag
- Haaruitval

In sommige gevallen

- Stoorissen in de aanmaak van de bloedcellen
- Stoorissen in de werking van de lever
- Kortademigheid of veel hoesten. (Dit kán wijzen op een longafwijking ten gevolge van de cyclofosfamide)
- Infecties
- Blaasontsteking, soms wel en soms niet veroorzaakt door bacteriën

Als u ernstige bijwerkingen heeft moet u stoppen met de cyclofosfamide.

Neem contact op met uw reumatoloog bij:

- Hevige keelpijn in combinatie met koorts
- Herhaaldelijk een bloedneus
- Snel blauwe plekken krijgen
- Kortademigheid of veel hoesten
- Tekenen van een infectie (koorts, ziek zijn)
- Bloed in de urine

Meestal verdwijnen bijwerkingen verdwijnen na verlagen van de dosis of stoppen van cyclofosfamide. Na herstel van de bijwerking kan cyclofosfamide mag u vaak weer beginnen.

Effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Voor mannen

Cyclofosfamide vermindert de vruchtbaarheid. De kans hierop hangt af van de duur en de dosis waarin cyclofosfamide gebruikt wordt. Mannen met een kinderwens wordt aangeraden sperma te laten invriezen. Bij kinderwens moeten mannen die cyclofosfamide gebruiken drie maanden vóór de beoogde zwangerschap van hun partner, met dit medicijn stoppen. Het is dus belangrijk om tijdens deze periode en tijdens het gebruik van cyclofosfamide een betrouwbaar anticonceptiemiddel te gebruiken.

Voor vrouwen

Het is erg belangrijk om uw reumatoloog te vertellen dat u zwangerschap wil worden of al zwanger bent. Cyclofosfamide vermindert de vruchtbaarheid. De kans hierop hangt af van de duur en de dosis waarin cyclofosfamide gebruikt wordt. Er zijn er mogelijkheden om eicellen in te vriezen. Dit vergt echter tijd, het is niet altijd mogelijk de behandeling met cyclofosfamide uit te stellen. Het risico op onvruchtbaarheid voor vrouwen hangt deels af van de 'voorraad' eicellen die bij het begin van de behandeling aanwezig is. Er zijn aanwijzingen dat het gebruik van de anticonceptiepil mogelijk bescherming zou bieden tegen onvruchtbaarheid. Dit is nog niet bewezen. Cyclofosfamide kan bij het ongeboren kind afwijkingen veroorzaken en de kans op een miskraam vergroten. Daarom mag u tijdens een zwangerschap geen cyclofosfamide gebruiken. Vrouwen moeten drie maanden voor een eventuele zwangerschap stoppen met het gebruik van cyclofosfamide. U mag cyclofosfamide niet gebruiken als u borstvoeding geeft. Het is dus belangrijk om tijdens deze periode en tijdens het gebruik van cyclofosfamide een betrouwbaar anticonceptiemiddel te gebruiken.

Aanvullende informatie

Welke hygiënische maatregelen zijn nodig?

Als u cyclofosfamide gebruikt komen er resten van dit middel in urine, ontlasting, braaksel en transpiratievocht. Dit komt voor tot en met drie dagen na toediening of inname van cyclofosfamide. U moet daarom het toilet na gebruik 2 maal door te spoelen met een dicht deksel. Mannen krijgen het advies zittend te urineren. Kleding en/of beddengoed dat in aanraking is geweest met braaksel, urine of ontlasting eerst met koud water spoelen in de wasmachine, daarna kan het samen met ander wasgoed gewassen worden. Het toilet kunt u het best dagelijks schoonmaken met een pH-neutraal of alkalisch schoonmaakmiddel.

Gebruik geen alcohol.

In combinatie met het gebruik van cyclofosfamide is de kans groter dat u stoornissen in de werking van de lever krijgt.

Veel drinken

Ter voorkoming van blaasproblemen is het belangrijk veel te drinken. Minimaal 2 liter per dag. Plas goed uit voor u gaat slapen.

Vaccinaties/inentingen

Tijdens het gebruik van cyclofosfamide mag u zich niet laten inenten met levende, verzwakte virussen en bacteriën. Hieronder vallen onder meer vaccinaties tegen bof, mazelen en rode hond (BMR), gele koorts, orale poliovaccin, orale tyfusvaccin en BCG. Een grieprik mag wel. Vertel de arts of verpleegkundige die u vaccinaties voorschrijft dat u cyclofosfamide gebruikt.

Risico op kanker

Na behandeling met cyclofosfamide is er een verhoogde kans op bepaalde vormen van kanker, vooral urinewegkanker en bloedkanker.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u ze stellen tijdens het eerstvolgende bezoek of contact opnemen met:

Polikliniek Reumatologie		
Locatie Venlo	routenummer 53	☎ (077) 320 59 32
Locatie Venray	routenummer 6	☎ (0478) 52 22 86

VieCuri Medisch Centrum

Locatie Venlo

Tegelseweg 210
5912 BL Venlo
☎ (077) 320 55 55

Locatie Venray

Merseloseweg 130
5801 CE Venray
☎ (0478) 52 22 22

internet: www.viecuri.nl